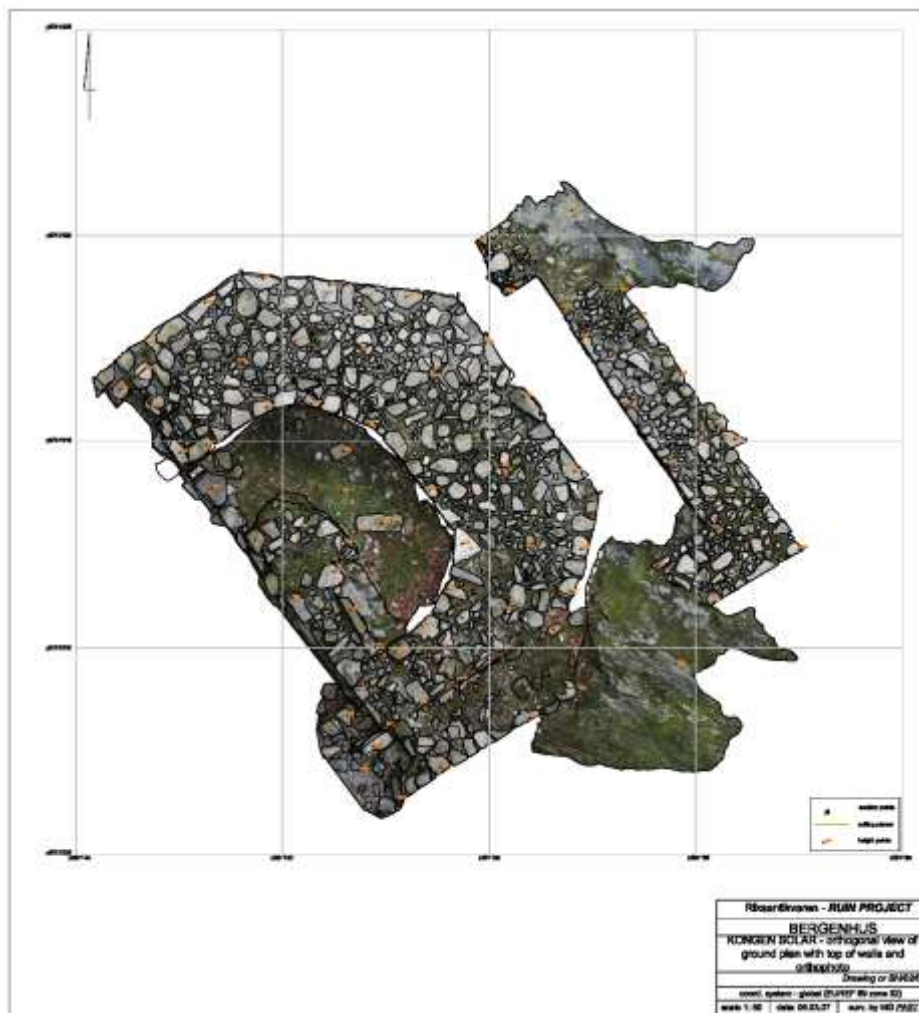

Riksantikvarens ruinprosjekt

Prosjektplan 2011

1 Innledning

Illustrasjonen på forsiden av årets prosjektplan er et 'fotogrammetribilde' av den delen av Bergenhus som til nå er kalt 'Kongens solar'. Dokumentasjonen er foretatt av PAST sc og har vært et nyttig hjelpemiddel for Byantikvaren i Bergen som har laget en tilstandsrapport med forslag til tiltak for anlegget.

Illustrasjonen formidler flere budskap. For det første er den en målriktig gjengivelse av området med det som i dag finnes av ruiner fra ulike perioder samt moderne reparasjoner og tilføyelser. Riktig, og så langt som mulig objektiv dokumentasjon er helt nødvendig når man skal foreta en kartlegging av et ruinanleggs bygnings- og konserveringshistorie.

Videre minner bildet oss på de vanskelige valgene man nødvendigvis må ta når man skal sette i stand et ruinanlegg. Slik vi ser dette anlegget i dag, er det spor etter minst tre middelalder- og renessansebygninger. I bunnen ligger selvsagt de vanlige tekniske utfordringene med konservering av originalmateriale sammen med senere tilføyelser. Her har man i tillegg utfordringen med hvordan skille de ulike bygningsdelene fra hverandre, og hvordan konservere anlegget som helhet. En vanskelig, men spennende oppgave både for antikvarer og håndverkere.

Hvordan skal man så formidle anlegget til besøkende når det er ferdig konservert? Mye av formidlingen bestemmes av valgene som gjøres før og under konserveringsarbeidet. Uansett vil man her måtte gjøre endringer både i skilting og med annen form for formidling.

Ulike ruiner krever ulike løsninger, og vi har et stort og faglig godt kompetent fagmiljø som stadig tilegner seg ny kunnskap. I 2011 samler vi over 50 murere til tre dagers seminar i Bergen. Slike seminarer avholdes hvert annet år og er et viktig knutepunkt i kompetansenettverket.

Foruten konservering og kompetanseutvikling arbeides det også med FOU og informasjon/formidling.

Budsjettet for 2011 er på 11,8 mill kr.

2 Prosjektorganisasjon

Prosjektet er administrativt plassert i Utviklingsavdelingen/Konserveringsseksjonen, men har også medlemmer fra Kulturminneavdelingen og samarbeider nært med Informasjonsavdelingen. Utviklingsavdelingen følger opp arbeidet med enkeltanlegg og konserveringstekniske saker. Kulturminneavdelingen følger spesielt opp problemstillinger omkring inngrep og dispensasjoner (arkeologi). Oppfølging av de enkelte anleggene er fordelt regionvis mellom prosjektmedarbeiderne. Dette er prosjektgruppen i 2011:

Inger-Marie Aicher Olsrud, UK, prosjektleder
Harald Ibenholt, UK, seksjonssjef/prosjektmedarbeider
Karin Axelsen, UK, prosjektmedarbeider
Cathrine Engebretsen / Hulda Brastad Bernhardt, UK, prosjektmedarbeidere
Jens Rytter, KA, prosjektmedarbeider og arkeologiansvarlig.

3 Arbeidsoppgaver 2011

1. Konservering og skjøtsel	9 520 000
2. Forskning og utvikling	1 250 000
3. Informasjon og formidling	180 000
4. Reiser, kurs, diverse	750 000
5. Disponibelt	100 000
Totalt 2010	11 800 000

3.1 Konservering og skjøtsel

Anlegg	Tiltak	Tilskudd
Nes kirkeruin, Nes, Akershus	Avsluttende konservering.	170 000
Bispeborgen, Hamar, Hedmark	Konservering av sydfløyen inkl. restaurering og overbygg av innvendig trapp.	500 000
Erkebispegården, Bergen, Hordaland	Forberedelse til konservering. Tilstandsanalyse med tiltaksplan er utført. Avventer nå sikring av bygningen over ruinen (Nykirken). Tilskuddet er betalt ut i 2010.	0
Kongens solar Bergenhus, Bergen, Hordaland	Forberedelse til konservering. Tilstandsanalyse med tiltaksplan er utført. Tilskuddet er betalt ut i 2010.	0
Den andre steinhall, Fruestuen, 1100-talls- murverk og Kong Håkons første steinhus, Bergenhus, Bergen, Hordaland	Tilstandsanalyse med tiltaksplaner.	600 000
Halsnøy kloster, Kvinnherad, Hordaland	Fortsatt konservering av klosteranlegget. Hovedvekt på rom V4 og sydfløyen samt arkeologiske undersøkelser i portrom og korsgang.	900 000
Lyse kloster, Os, Hordaland	Forberedelse til konservering. Gamle vernebygg over gravene i sakristiet fjernes og området sikres. Mulig fjerning av trær.	200 000
Tautra, Frosta,	Fortsatt konservering av klosterkirken. Tilskuddet ble utbetalt i 2010.	0

Anlegg	Tiltak	Tilskudd
Sør-Trøndelag		
Sverresborg, Trondheim, Sør-Trøndelag	Fortsatt konservering med sikte på ferdigstillelse i 2012.	200 000
Reins kloster, Rissa, Sør-Trøndelag	Ferdigstillelse av sørportalen og konservering og dokumentasjon av nyoppdaget rom over hvelvrommet.	800 000
Steinvikholm slottsruin, Stjørdal, Nord-Trøndelag	Konservering av indre murverk.	700 000
Munkeby klosterruin, Levanger, Nord-Trøndelag	Konservering av deler av koret og søndre korsarm. Legging av nytt toppdekke med torv og bentonitt.	700 000
Mo kirkeruin, Vestre Slidre, Oppland	Konservering av resten av koret samt drenering og arbeid med landskapsplan og skilting.	800 000
Selje kloster og helgenanlegg, Selje, Sogn og Fjordane	Undersøkelser og istandsetting av vestveggen, sjekk og eventuelt av takhatt i tårnet samt tilretteleggings- og formidlingstiltak.	1 500 000
Holla kirkeruin, Nome, Telemark	Fortsatt konservering av skipet inkl. nedtaking og fundamentering av vesthjørnene.	800 000
Kongsgården, Tønsberg, Vestfold	Oppstart konservering	200 000
Mikaleskirken på Slottsfjellet, Tønsberg, Vestfold	Tilstandsanalyse	200 000
Olavsklosteret, Oslo	Avsluttende konservering og offisiell åpning av anlegget.	1 100 000
St Nikolas kirkeruin, Sarpsborg, Østfold	Fjerning av sementfuger og oppsetting av tak før konservering av apsiden.	150 000
Totalt konservering og skjøtsel		9 520 000

3.2 FoU og dokumentasjon

Tema	Oppgave	Tilskudd/kostnad
Bygningsundersøkelser	Undersøkelse av ruinfragmenter i Rogaland.	350 000
Fotogrammetri	Datainnsamling på Halsnøy kloster, Bergenhus: Kongens solar (rest), Den andre steinhall (vesle steinhall) og ruinen under Schøttstuene . Bearbeiding av data fra feltarbeid i 2010.	400 000
Analyser	Diverse analyser av mørtel, beinmateriale med mer.	50 000
Arkivstudier	Gjennomgang og undersøkelse av arkivmateriale fra Tautra	50 000
Kompetanseutvikling	Revisjon av håndbok i ruinkonservering.	100 000
Sikring Værne kloster	Undersøkelse og sikring av ruiner under bakken (utsatt fra 2010)	300 000
Totalt forskning og utvikling		1 250 000

3.3 Informasjon og formidling

Tema	Oppgave	Tilskudd/kostnad
Faktaark	Informasjonsark om enkeltanlegg. Faktaarkene ligger på Riksantikvarens hjemmeside og trykkes opp i et begrenset antall.	0
Utstillinger	Fotoutstilling av tidligere arbeider og Sunnivautstilling fra Selje kloster og helgeanlegg.	80 000
Fotodokumentasjon	Fotodokumentasjon av Katarinahospitalet i Bergen, Olavsklosteret i Oslo og Olavsklosteret i Tønsberg.	100 000
Totalt informasjon og formidling		180 000

3.4 Reiser, kurs, diverse

Tema	Oppgave	Tilskudd/kostnad
Seminarer	Tre dagers seminar for murere i Bergen.	500 000

Reiser og kurs prosjektgruppa	Reiser i forbindelse med kurs, møter og befaringer.	250 000
Totalt reiser, kurs og diverse		750 000

3.5 Disponibelt

Disponibelt	100 000
-------------	---------

Totalt budsjett 2011	11 800 000
-----------------------------	-------------------

www.riksantikvaren.no